

Posudek oponenta práce

ŠÍMA, Jakub. *Bildung: historie a perspektivy*. Praha, 2016. 86 stran. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Katedra andragogiky a personálního řízení. Vedoucí práce: PhDr. Martin Kopecký, Ph.D.

1. Obsah a struktura práce

Autor si jako téma své diplomové práce zvolil analýzu historického vývoje a současného pojetí myšlenkové tradice Bildung. Dle mého názoru se jedná o zajímavé téma, které je vhodné pro zpracování diplomové práce a které plně koresponduje s odborným zaměřením katedry andragogiky a personálního řízení.

Práce začíná terminologickým vymezením samotného pojmu a představením historických souvislostí, z nichž vzdělávací koncept Bildung vychází. Autor dále v první kapitole identifikuje hlavní vzory a inspirace, na které tento koncept navazuje. Druhá kapitola se již věnuje čtyřem konkrétním autorům (Jan Amos Komenský, Immanuel Kant, Wilhelm von Humboldt a John Henry Newman), kteří zásadním způsobem ovlivnili či rozvinuli vzdělávací ideál Bildung. Ve třetí kapitole pak autor na základě rozboru děl dvou autorů (Theodor Wiesengrund Adorno a Konrad Paul Liessmann), prezentuje, jakým způsobem byl vzdělávací ideál Bildung využit a dále rozvíjen od druhé poloviny dvacátého století.

Autorovi se daří vytvořit sourodý, kompaktní celek, který přehledně mapuje danou tematiku. Jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují a postupně rozvíjejí vybrané téma. Samotná podoba textu prokazuje schopnost autora orientovat se v dané problematice a zpracovat vybrané téma podle zásad platných pro vypracování diplomových prací. Svým rozsahem (86 stran) práce odpovídá nárokům kladeným na diplomové práce.

2. Odborná úroveň

Diplomová práce má teoretický charakter. Cílem autora je v širším historickém kontextu rozebrat na jakých základech je tento vzdělávací koncept postaven, jak se postupně rozvíjel a kdo na jeho myšlenky dále ve svém díle navazuje.

Autor vychází z rozboru a komparace děl několika známějších i méně známých osobností, které se zabývají problematikou vzdělávání. Plánované cíle jsou formulovány smysluplně a autorovi se v rámci zpracování diplomové práce podařilo tyto vytčené cíle plnou měrou adekvátně naplnit. Autor k tématu přistupuje z různých úhlů pohledu, řeší nejen vzdělávací aspekty zvolené problematiky, ale též její historické souvislosti a filozofii, na základě které začal být tento vzdělávací ideál rozvíjen. Práce obsahuje řadu zajímavých postřehů a myšlenek. Tyto myšlenky a podněty, které autor prezentuje lze aplikovat jak v rámci vzdělávání počátečního, tak dalšího.

Podoba textu prokazuje schopnost autora používat vhodné odborné termíny vztahující se ke zvolenému tématu. Odborná úroveň textu odpovídá všem nárokům kladeným na zpracování diplomových prací.

3. Práce s literaturou

Autor uvádí v soupisu bibliografických citací 35 pramenů. Autor využil 14 cizojazyčných pramenů, z nichž 12 je v anglickém jazyce a 2 v jazyce německém. Samotný výběr literárních pramenů je odpovídající obsahu předložené práce. Menší výhradu bych měl k práci s literaturou, kdy ke každé kapitole/podkapitole lze přiřadit několik autorů, jejichž myšlenky jsou v rámci podkapitoly převažující měrou prezentovány. Nejpatrnější je tato skutečnost v první kapitole, kde je např. v rámci podkapitoly 1.1 a 1.2 často využíván zdroj Nordenbo, 2002, či v oddílu 1.2.2 a 1.2.3 zdroj Demjančuk, 2003. Bylo by vhodnější v rámci daných podkapitol zohlednit myšlenky více autorů zabývajících se řešenou problematikou. Dále je škoda, že citovaný autor je většinou uveden až na konci odstavce a v řadě případů tak není zcela patrné, kde končí parafráze využívaných zdrojů a kde začínají myšlenky a invence autora.

V soupisu bibliografických citací chybí v textu citované prameny Jirsa, 2015; Hamilton, 1990; a Kant, 1938. V textu naopak není k nalezení v soupisu bibliografických citací uvedený zdroj LENZEN, Dieter. Bildung statt Bologna!. Berlin: Ullstein Buchverlage, 2014. ISBN 978-3-550-08075-3.

4. Grafické zpracování

Diplomová práce je přehledně graficky členěna.

5. Jazyková úroveň

Ocenit bych chtěl jak jazykovou, tak odbornou stránku předložené práce. Autor se vyjadřuje jasně a srozumitelně. Práce je po stylistické stránce na vysoké úrovni.

6. Podněty k rozpravě

Je dle autora (viz str. 28, odst. 1) možné specifikovat, co by měl jedinec vědět a znát, aby mohl zodpovědně a plnohodnotně vykonávat společenské funkce, které vyžaduje realizace svobodného jednání? Je dnes možné takové vzdělání v rámci počátečního či dalšího vzdělávání získat?

Lze specifikovat, jakým způsobem **konkrétně** zmiňovaní autoři navrhnou naplnit dosažení, resp. přiblížení se ke vzdělávacímu ideálu Bildung?

Je vůbec možné se v praxi vzhledem ke komplexnosti a stále vzrůstající složitosti struktur současného světa k tomuto ideálu být jen přiblížit?

Jaký je dle autorova názoru vztah mezi vzdělávacím konceptem Bildung a rozvojem etického jednání, resp. rozvojem vzdělání a rozvojem ctností (viz kap. 2.4.4). Mělo by vzdělávání vést k rozvoji etického jednání člověka nebo jde o dva oddělené procesy?

7. Závěrečné hodnocení práce

Autor vypracoval kvalitní diplomovou práci, v rámci níž splnil cíle, které si vytkl v úvodu práce. Podařilo se mu zajímavou formou zpracovat zvolené téma, hlavním přínosem práce je dle mého názoru zakotvení myšlenkové tradice Bildung v širším kontextu a analýza myšlenek vzdělávacího ideálu Bildung v dílech autorů, kteří nejsou s tímto konceptem klasicky spojováni a následovníků, kteří na koncept Bildung ve svých teoriích myšlenkově navazují.

Celkově předloženou diplomovou práci hodnotím jako výbornou a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze dne 25. 8. 2016

PhDr. Martin Sycha, Ph.D.